

národní
úložiště
šedé
literatury

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2008: Královéhradecký kraj

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
2009

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-316544>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 01.10.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

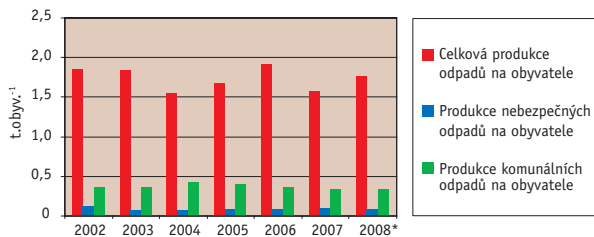

Odpady

PRODUKCE ODPADŮ

Celková produkce odpadů v Královéhradeckém kraji přepočtená na jednoho obyvatele zůstává i nadále jedna z nejnižších v ČR, v roce 2008 byl kraj v produkci odpadů na 12. místě v ČR. Celkové množství a skladba odpadů v porovnání s ostatními kraji jsou dány charakterem regionu, tj. zejména hustotou zalidnění, zatížeností průmyslem a možnostmi nakládání s odpady.

Produktory odpadů na obyvatele v Královéhradeckém kraji [t.obyv.⁻¹], 2002–2008
Zdroj: CENIA

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

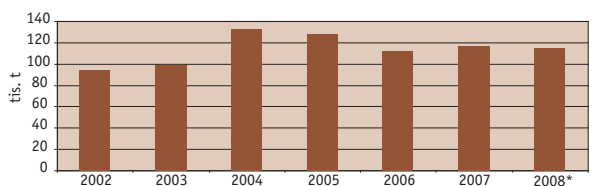
V oblasti nakládání s odpady zůstává nadále problémem vysoký podíl skládkování komunálního a průmyslového odpadu, přičemž poměrně významný je deficit technického zařízení v oblasti separace komunálního odpadu, nakládání s objemnými odpady, nakládání se směsnými komunálními odpady a zařízení pro demontáž autovraků a elektrorotu. Toto mimo jiné ovlivňuje ekonomické možnosti obcí a občanů a schopnost trhu zpracovat tříděný odpad. Podíl odstraňovaného odpadu v kraji (převažující skládkování a fyzikálně chemické úpravy) nadále převyšuje podíl využívaného odpadu (recyklace). V oblasti třídění odpadů, podobně jako v ostatních krajích, se nejvíce třídí papír a lepenka, plasty, kovy, sklo, naopak nejnižší podíl na materiálově využitelných složkách tvoří elektrozařízení, textil, baterie a akumulátory.

Struktura materiálově využitelných složek z komunálních odpadů v Královéhradeckém kraji* [%], 2008, Zdroj: CENIA

Složka	kat. číslo
Papír a lepenka	20 01 01
a papírové a lepenkové obaly	15 01 01
Sklo	20 01 02
a skleněné obaly	15 01 07
Textil	20 01 10
a textilní obaly	20 01 11
Plasty	15 01 09
a plastové obaly	20 01 39
Kovy	20 01 40
a kovové obaly	15 01 04
Biologicky rozložitelný odpad	20 02 01
Baterie a akumulátory	20 01 08
Elektrozařízení	20 01 33
	20 01 34
	20 01 35
	20 01 36

Množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním v Královéhradeckém kraji [tis. t.], 2002–2008, Zdroj: CENIA

* předběžné údaje

AKTIVITY KRAJE V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Projekty

- „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky“ – Projekt existuje od roku 2004 a je orientován na zvýšení podílu domácností, které třídí odpad, upevnění povědomí o správnosti třídění a z kvalitnějšího třídění odpadů. Projekt je realizován společností EKO-KOM, a.s. ve spolupráci s Centrem evropského projektování a Krajským úřadem Královéhradeckého kraje – více na <http://www.cistykraj.cz>.
- V rámci projektu probíhá soutěž obcí ve třídění odpadů „Čistá obec“, vyhlášená Krajským úřadem ve spolupráci se společnostmi EKO-KOM a.s., ASEKOL s.r.o., EKOLAMP s.r.o. a ELEKTROWIN a.s., v souladu s naplňováním cílů Plánu odpadového hospodářství.
- Agrární poradensko-informační centrum Královéhradeckého kraje (APIC KHK) vzniklo v reakci na potřebu zlepšení přístupu k informacím pro zemědělce a obyvatele venkovského prostoru kraje. APIC KHK je finančně podporováno Krajským úřadem, realizátorem je Regionální agrární komora Královéhradeckého kraje. Cílem APIC KHK je soustředit, kompletovat a předávat aktuální informace ze zemědělství a rozvoje venkova pro běžnou praxi z úřadů a státních institucí, ale i z krajských zdrojů, tj. zemědělských podniků a farem, obcí, nevládních organizací atd. Kromě povědomosti o výstupech Ministerstva zemědělství budou klienti APIC KHK informováni o nabídkách a požadavcích v kraji – více na <http://www.apickhk.cz>.
- „Zelený úřad“ – Krajský úřad prosazuje od roku 2006 aktivity směřující k zajištění ekologicky šetrného provozu instituce – používání ekologicky šetrných výrobků, důsledné třídění a zneškodňování odpadů, opatření směřující k provozním úsporám, vzdělávání a osvětla zaměstnanců úřadu a externích subjektů. V roce 2008 došlo k rozmístění sady nádob na tříděný odpad, bylo provedeno školení úředníků a problematika ekologicky šetrného přístupu byla zapracována do směrnic úřadu. Proběhla soutěž obcí a organizací zřizovaných Královéhradeckým krajem o ekologicky šetrný provoz.
- Královéhradecký kraj se v roce 2008 zapojil do iniciativy Ministerstva životního prostředí zaměřené na podporu třídění odpadů v institucích a ve školách, kdy bylo rozděleno přibližně stovce škol, úřadů a institucí v kraji cca 2 000 nádob na třídění odpadů.

Protipovodňová ochrana

- „Koncepte protipovodňové ochrany Královéhradeckého kraje“ je připravována ve spolupráci s vybranou projekční společností.
- „II. etapa programu protipovodňových opatření“ je projekt realizace protipovodňových opatření v povodí Labe, jehož nositelem je Povodí Labe, státní podnik. Krajské úřady do programu finančně přispívají.
- Labe – Elbe – Vision (LABEL) – Krajský úřad se v roce 2008 zapojil do mezinárodního projektu protipovodňové ochrany v oblasti povodí Labe (2008–2012), který bude v roce 2009 předložen do Operačního programu Nadnárodní spolupráce – Střední Evropa (dále jen OPNS). Projekt předpokládá finanční spoluúčast Královéhradeckého kraje.

Další akce

- „Královéhradecké krajské dožínky“ je významná akce s cílem propagovat zemědělskou prvovýrobu, regionální zpracovatele a výrobce potravin, jejichž součástí je vyhlášení soutěže „Potravina a potravinář roku Královéhradeckého kraje“. Akce je finančně podporována Královéhradeckým krajem od roku 2004 – více na <http://www.dozinky.cz>.

Další informace

<http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Porovnání stavu životního prostředí v Královéhradeckém kraji s ostatními kraji podává srovnávací zpráva „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR – Porovnání krajů, 2008“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2008

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2009, Ministerstvo životního prostředí

Spolupráce: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: GZH, s.r.o.

Kontakt:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Litavská 8, 100 05 Praha 10

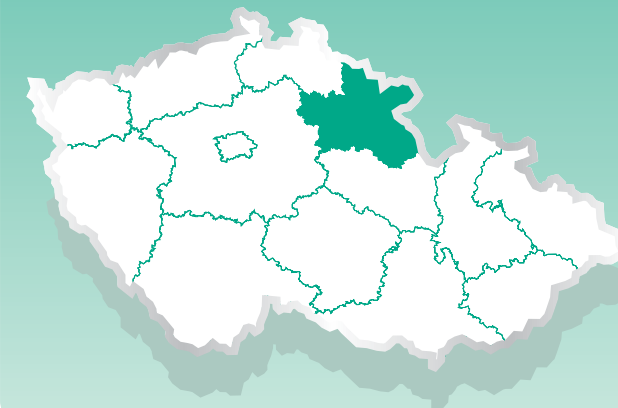
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2008

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Královéhradecký kraj

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Obecná charakteristika

Území Královéhradeckého kraje je možné rozdělit na hornatý sever, kde se při hranicích kraje táhnou Krkonoše, Broumovská vrchovina a Orlické hory náležející do Krkonoško-jesenické soustavy České vysočiny, a na nížinatý jih a jihozápad, které pokrývá Česká křídová tabule. Výškové rozdíly na území kraje jsou největší v ČR – nejvyšším bodem je Sněžka v Krkonoších (1 602 m n. m.), nejnižším hladina řeky Cidliny na hranici s Pardubickým krajem (202 m n. m.). Krkonoše na severu a Orlické hory na

východě odděluje sníženina s komplexy prvohorních a druhohorních sedimentů s uhelnými revíry a s křídovými kvádrovými pískovci, lemovaná pásmem Vraných a Javořích hor. V jižní části regionu představuje nepřehlédnutelné zásahy do krajiny těžba šterkopísků na čtvrtohorních terasových stupních kolem vodních toků. Většina území kraje patří do povodí Labe (přítoky Úpa, Metuje, Orlice a Cidlina), sever Broumovského výběžku odvodňuje Stěnaava do Odry. Území do 300 metrů nadmořské výšky s červcovým průměrem teploty vzduchu nad 16 °C patří do teplé klimatické oblasti, střední polohy regionu do oblasti mírně teplé a nejvyšší horské polohy do chladné oblasti (červcový průměr teploty na Sněžce je 8,5 °C). Také o rozložení srážek rozhodují orografické vlivy, v nížině je roční úhrn přibližně 600 mm, na hřebenech Orlických hor 1 200 mm a Krkonoš dokonce 1 600 mm.

Kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. V průmyslu převažuje z odvětvového hlediska podle počtu zaměstnanců zpracovatelský průmysl, zejména pak výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení, výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků a textilní výroba. V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin (pšenice, ječmen), řepky a kukuřice, významná je též produkce cukrovky. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Největší koncentrací cestovního ruchu v ČR se vyznačují Krkonoše, kde cestovní ruch představuje nezanedbatelnou zátěž krajiny.

Dopravní napojení regionu se zlepšilo díky dokončení dálnice D11 z Prahy, dálniční napojení směrem na Olomouc však stále chybí. Hlavní železniční koridor prochází soustředěným Pardubickým krajem.

Základní socioekonomická charakteristika Královéhradeckého kraje, 2008 Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	Údaj za kraj	Podíl na ČR (%) / průměr ČR
Rozloha (km ²)	4 758	6,0 / -
Počet obyvatel	554 520	5,3 / -
Hustota zalidnění (obyv.km ⁻²)	116,5	- / 132,7
Podíl městského obyvatelstva (%)	68,2	- / 73,8
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	4,2	- / 5,4
Tvorba HDP na obyvatele (běžné ceny, Kč)	293 960	- / 353 701
Tvorba HPH podle sektorů (%)*		
- Primární (zemědělství a těžba)	5,0	- / 4,1
- Sekundární (zprac. průmysl, staveb. a energetika)	43,5	- / 36,1
- Terciární (služby, doprava a správa)	51,4	- / 59,8

* Hrubá přidaná hodnota (HPH) představuje nově vytvořenou hodnotu, kterou získávají institucionální jednotky z používání svých výrobních kapacit. Je stanovena jako rozdíl mezi celkovou produkcí a mezipotřebou.

Ovzduší

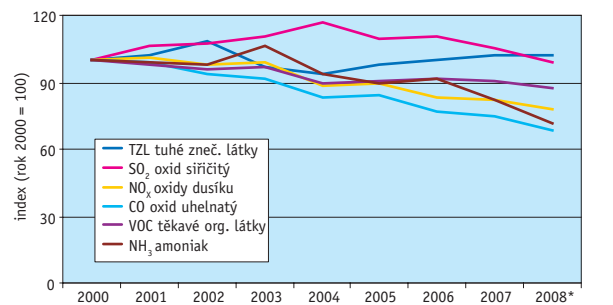
Ovzduší

Zdraví

EMISNÍ SITUACE

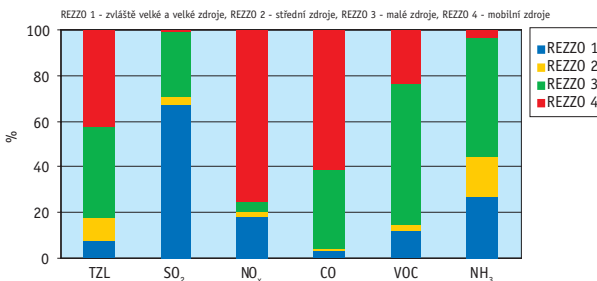
V roce 2008 ve srovnání s rokem 2007 došlo na území kraje k poklesu emisí všech uvedených látek. Hlavním znečišťovatelem je Elektrárna Poříčí a teplárny. Problematiké jsou malé zdroje, které se nejvíce podílejí na emisích VOC a NH₃, a jsou druhým největším zdrojem TZL. Mobilní zdroje jsou největšími producenty emisí TZL, NO_x a CO. Na celkových emisích se podílejí 42 % u TZL, 75 % u NO_x a 61 % u CO. Úroveň celkových emisí SO₂, NO_x, VOC a NH₃, pro které jsou určeny národní emisní stropy, byla v roce 2008 nižší než jsou doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro rok 2010.

Vývoj emisí základních znečišťujících látek v Královéhradeckém kraji [index, rok 2000 = 100], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ

* předběžné údaje

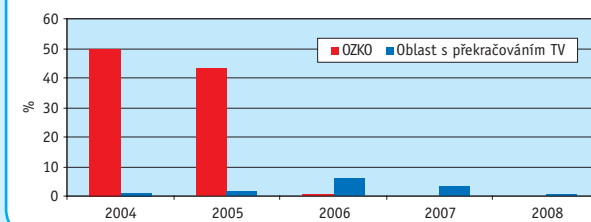
Struktura zdrojů emisí v Královéhradeckém kraji [%], 2008 Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ

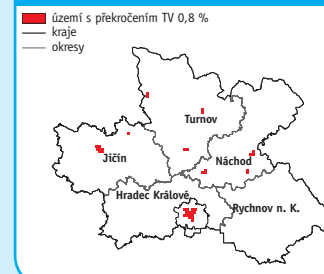
KVALITA OVZDUŠÍ

V roce 2008 nebylo na měřicích stanicích na území kraje zaznamenáno žádné překročení imisních limitů sledovaných znečišťujících látek ovzduší. Celkové hodnocení kvality ovzduší pro rok 2008 je příznivé. Oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší nebyla na území kraje ustanovena. Ve srovnání s předchozími lety došlo ke zlepšení kvality ovzduší. V roce 2008 bylo zaznamenáno překročení cílového imisního limitu pro benzo(a)pyren na jedné stanici (Hradec Králové-Brněnská) ze dvou, na kterých je měření koncentrací této látky na území kraje realizováno. Dále na dvou stanicích (Hradec Králové-Brněnská, Krkonoše-Rýchory) z pěti došlo k překročení cílového imisního limitu pro přizemní ozon. Oblasti s překročenými cílovými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí ozonu zaujímaly 0,8 % území kraje. I zde lze konstatovat zlepšení situace, zejména v důsledku příznivých rozptylových podmínek panujících v posledních dvou letech.

Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblastí s překročováním cílových imisních limitů na rozloze Královéhradeckého kraje* [%], 2004–2008, Zdroj: ČHMÚ

Mapa oblastí s překročováním cílových imisních limitů v Královéhradeckém kraji bez zahrnutí přizemního ozonu, 2008 Zdroj: ČHMÚ

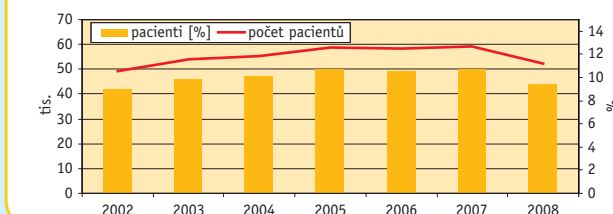

* LV – imisní limit (z angl. Limit Value), TV – cílový imisní limit (z angl. Target Value), MT – mez tolerance
OZKO – oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší; oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (oxid siřičitý, suspendované částice PM₁₀, oxid dusičitý, olovo, oxid uhelnatý a benzen).
Oblasti s překročováním cílových imisních limitů se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota cílového imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren). Cílový imisní limit je stanoven i pro přizemní ozon, který se z důvodu jeho překročení na většině území ČR nezahrnuje do vyhodnocení pomoci mapy.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Mezi zdravotně nejvýznamnější znečišťující látky v ovzduší patří suspendované částice a oxid dusičitý v lokalitách významně zatížených dopravou. V určitých lokalitách (zatížených dopravou, průmyslem nebo vytápěním domácností) jsou problémem i PAU (polycyklické aromatické uhlovodíky). Každoročně je nadlimitním koncentrací těchto látek vystavena určitá část populace v závislosti na aktuální kvalitě ovzduší. Znečištění vnějšího i vnitřního ovzduší se spojovává, jako jeden z mnoha faktorů (výživa, životní styl, imunita apod.), s nárůstem alergií. Počet alergických onemocnění obecně stále narůstá, stav na území kraje lze v posledních letech označit za stagnující. Mírný pokles počtu pacientů s onemocněním v roce 2008 může být všeobecně způsoben zavedením poplatků ve zdravotnictví. Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích v roce 2008 na území kraje byl 52 327, tj. 9,5 % všech obyvatel kraje (celkově je v ČR 8 % pacientů s alergickým onemocněním). Oddělit přímý vliv znečištěného ovzduší od ostatních spolupůsobících faktorů a kvantifikovat jej je však značně obtížné.

Počet a podíl pacientů léčených v alergologických ordinacích Královéhradeckého kraje [tis., %], 2002–2008, Zdroj: ÚZIS ČR, ČSÚ

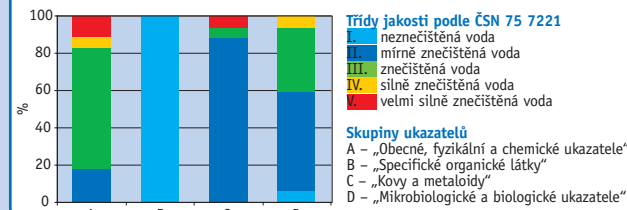
Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

V kraji bylo sledováno 17 profilů na řekách Labe, Metuje, Tichá a Divoká Orlice, Orlice, Cidlina, Úpa, Stěňava, Javorka, Dědina a Bystřice.

- Ve skupině A byl nejznečištěnějším profilem Cidlina-Luková, vyšší podíl III. tříd měl i profil Bystřice-Kosičky a Labe-Opatovice, AOX dosáhly V. třídy pouze na prvních dvou zmiňovaných profilech. IV. třída byla stanovena pro NL na dvou profilech Cidlina-Luková a Javorka-Ostroměř. Do III. třídy byla většina profilů zařazena v ukazateli celkový fosfor a více než polovina profilů v ukazateli BSK₅. Čtyři ze šesti profilů na Labi dosáhly III. třídy i u rozpuštěného kyslíku.
- Ve skupině B bylo nejhůře hodnoceno veškeré železo V. třídou a rtuť III. třídou v profilu Cidlina-Luková. Ve III. třídě byl zařazen i veškerý mangan v profilu Kosičky-Bystřice.
- Ve skupině D byla stanovena nejvýše IV. třída pro enterokoky, a to na profilu Labe-Opatovice. Na dalších šesti profilech většinou menších toků byla stanovena pro tento ukazatel III. třída. Termotolerantní koliformní bakterie byly klasifikovány nejhůře III. třídou, a to na 5 profilech kraje.

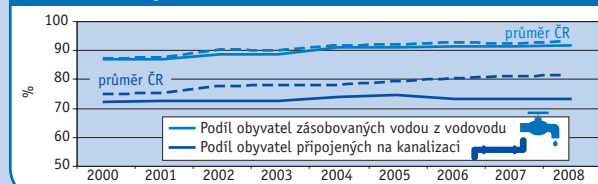
Podíl sledovaných profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupin ukazatelů A–D v Královéhradeckém kraji [%], 2008, Zdroj: ČHMÚ

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 0,58 mil. m³ na hodnotu 33,46 mil. m³. Zároveň počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně zvýšil o 3 548. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2008 činila 88 l na obyv. za den, což je méně než průměrná spotřeba v ČR. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti jsou ve srovnání s průměrem ČR, který v roce 2008 činil 19,4 %, dlouhodobě nadprůměrné.

Zásobování pitnou vodou a připojení na kanalizaci v Královéhradeckém kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ

Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu v Královéhradeckém kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
24,7	24,6	24,6	24,4	24,0	24,0	22,8	21,1	22,4

V domech připojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2008 žilo pouze 65,3 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 93 % odkanalizovaných odpadních vod. K nejvýznamnějším akcím ke snížení množství znečištěné vypouštěné v odpadních vodách v roce 2008 patřily pokračující rekonstrukce velkých ČOV v Jičíně a Trutnově v rámci komplexních vodohospodářských projektů financovaných z programů Evropské unie. Řada malých obcí i v tomto roce využila dotačních možností národních a evropských programů k výstavbě či rekonstrukci vlastních stokových systémů a ČOV.

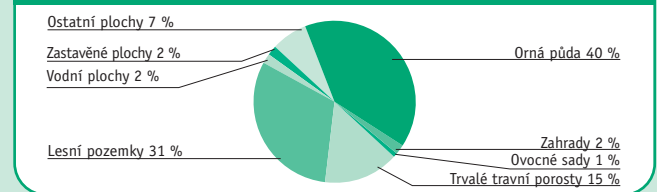

Lesy, krajina, zemědělství

VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Rozloha Královéhradeckého kraje v roce 2008 činila 475 852 ha. Meziročně poklesla výměra orné půdy o 287 ha, lesních pozemků o 85 ha a vodních ploch o 51 ha. Ostatní kategorie se výrazně nezměnily. Pokračoval trend nárůstu trvalých travních porostů na úkor orné půdy.

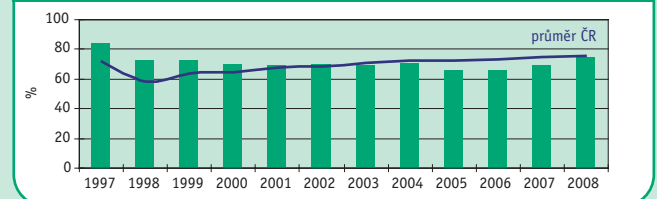
Struktura využití území v Královéhradeckém kraji [%], 2008 Zdroj: ČÚZK

LESY

Výměra lesů Královéhradeckého kraje v roce 2008 činila dle ČÚZK 147 467 ha, lesnatost dosáhla 31,1 % (průměr ČR je 33,7 %), tj. osmé nejvyšší hodnoty v ČR. Lesy zvláštního určení tvořily 24 % rozlohy lesů, meziročně se jejich rozloha procentuálně nezměnila. Výše celkových nahodilých těžeb dosáhla páté nejnižší hodnoty v ČR, 464 tis. m³ dřeva, výše nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy, z nichž polomy vázané na poškození větrem tvoří rozhodující většinu, dosáhla 365 tis. m³ dřeva. Zdravotní stav lesních porostů je určen především mírou defoliací*. Míra defoliacie v Královéhradeckém kraji byla v roce 2008 pátá nejhorší v ČR.

Vývoj míry defoliacie jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2–4) v Královéhradeckém kraji [%], 1997–2008, Zdroj: VŮLHM

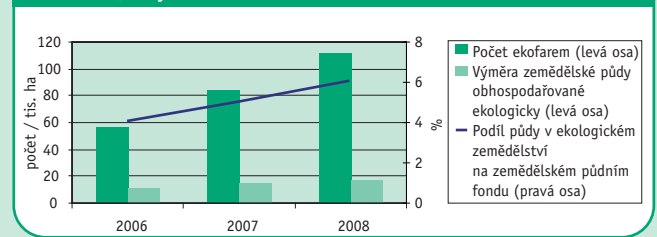

- * Defoliacie (odlštění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehličí) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Hodnoty defoliacie se rozdělují do pěti základních tříd, z nichž poslední tři charakterizují významně poškozené stromy: 0 – žádná (0–10 %); 1 – mírná (11–25 %); 2 – střední (26–60 %); 3 – silná (61–99 %); 4 – odumřelé stromy (100 %).

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

V Královéhradeckém kraji v roce 2008 tvořila výměra zemědělské půdy obdělávané ekologicky 6 %, resp. 16 705 ha výměry zemědělské půdy v kraji (278 792 ha), což kraj řadí na 9. místo v ČR. Výměra ekologicky obdělávané půdy v ČR dosáhla 8,04 % zemědělské půdy.

Vývoj ekologického zemědělství v Královéhradeckém kraji [počet, tis. ha, %], 2006–2008, Zdroj: MZE

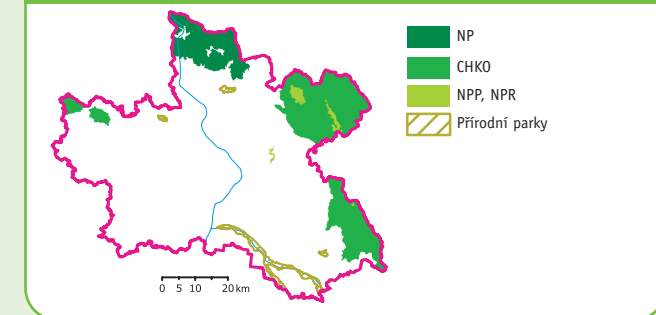

Ochrana přírody

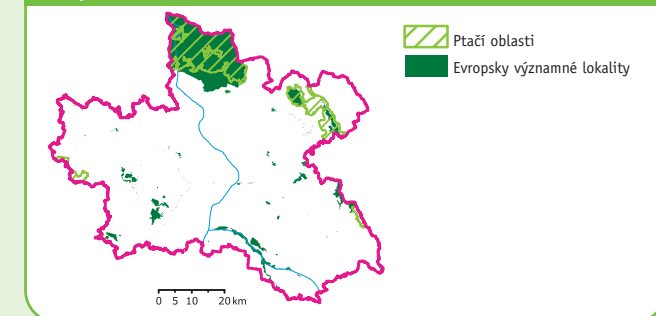
ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY

Na území kraje se z velkoplošných zvláště chráněných území nachází Krkonošský národní park (vyhlášen 17. 5. 1963), CHKO Broumovsko, CHKO Český ráj a CHKO Orlické hory. Současně zde bylo v roce 2008 evidováno 112 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze přesahující 12 000 ha – konkrétně 5 národních přírodních rezervací (NPR), 1 národní přírodní památka (NPP), 38 přírodních rezervací (PR) a 68 přírodních památek (PP). Dále zasahuje do kraje 5 přírodních parků, které zajišťují územní ochranu přírody na obecní úrovni.

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Královéhradeckém kraji, 2008 Zdroj: AOPK ČR, KÚ Královéhradeckého kraje

Lokality soustavy Natura 2000 v Královéhradeckém kraji, 2008 Zdroj: AOPK ČR

PROJEKTY A OSTATNÍ AKTIVITY

Formou krajského dotačního programu v oblasti ochrany přírody a krajiny bylo v roce 2008 rozděleno celkem 1,29 mil. Kč, přičemž 0,9 mil. Kč bylo rozděleno mezi sedm projektů zaměřených na tvorbu prvků územních systémů ekologické stability místní a regionální úrovně (biocentra a biokoridory), 0,3 mil. Kč na tři projekty vytváření podmínek pro posílení populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve volné přírodě (záchranné programy) a 80 tis. Kč na podporu komplexního využití krajiny člověkem formami blízkými přírodě ve vazbě na tvorbu soustavy Natura 2000.

Královéhradecký kraj je dále nositelem projektů zaměřených na přípravu vyhlášení evropsky významných lokalit uvedených v národním seznamu evropsky významných lokalit (budoucí další zvláště chráněná území). V roce 2008 byla podána žádost do Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) na financování vyhlášení prvních 22 evropsky významných lokalit o výměře 468 ha, které budou vyžadovat náklady ve výši 18 mil. Kč.

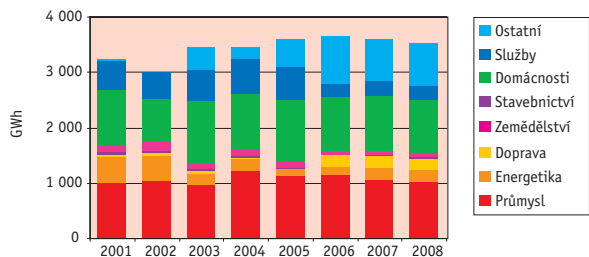

Energetika

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

V Královéhradeckém kraji lze zaznamenat v celkové spotřebě elektřiny velmi mírné meziroční snížení (o 1,5 %), celková spotřeba v kraji v roce 2008 dosáhla 3 529,6 GWh. Velké změny nenastaly ani v jednotlivých sektorech národního hospodářství. Nejvýraznější je pokles spotřeby v průmyslu (o 4,3 %) a nárůst spotřeby v energetice (o 3 %).

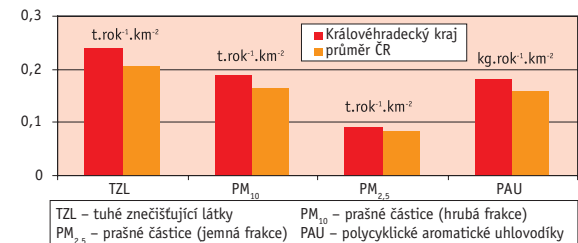
• Vývoj hrubé roční spotřeby elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství v Královéhradeckém kraji [GWh], 2001–2008, Zdroj: ERÚ

MĚRNÉ EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

V Královéhradeckém kraji je nadprůměrné množství měrných emisí z vytápění domácností. Tato situace je zřejmě způsobena výrazným podílem vytápění tuhými palivy, zejména uhlím.

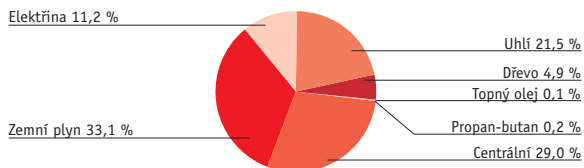
• Měrné emise z vytápění domácností v Královéhradeckém kraji [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2008, Zdroj: ČHMÚ

STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

V Královéhradeckém kraji je nejvíce domácností vytápěno zemním plynem (téměř 70 000 domácností) a využíváním centrálního zásobování teplem. Oproti ostatním krajům je zde vyšší podíl otopu uhlím a vytápění elektřinou (průměr ČR je 13,5 %, resp. 6,3 %).

• Struktura vytápění domácností v Královéhradeckém kraji [%], 2008 Zdroj: ČHMÚ

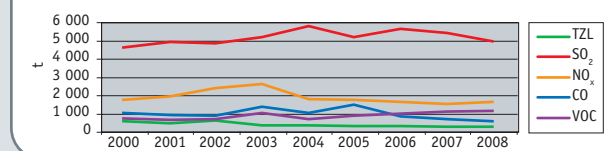

Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

Vývoj emisí jednotlivých znečišťujících látek z průmyslu ovlivňuje rozsah a zaměření průmyslové výroby, přičemž hlavními znečišťovateli v kraji zůstávají provozy elektráren, tepláren a strojírenský průmysl. Emise sledovaných látek nevykazují meziročně významné výkyvy. Velké zdroje se významně podílejí především na emisích SO₂, které meziročně zaznamenaly v roce 2008 mírné snížení o cca 5 %. Pozitivním vývojem je pokles celkových emisí potenciálně rakovinotvorných látek, na druhou stranu bylo zaznamenáno zvýšení emisí styrenu a formaldehydu, podobně jako v celé ČR došlo ke zvýšení celkových emisí skleníkových plynů.

• Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZO 1)* v Královéhradeckém kraji [t], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ

* REZZO 1 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů.

VÝPIS HLAVNÍCH ZDROJŮ Z IRZ

• Výpis hlavních zdrojů z IRZ (Integrovaného registru znečišťování životního prostředí) v Královéhradeckém kraji, 2007, Zdroj: CENIA

Název organizace	Emise do ovzduší	Emise do vod	Přenosy v odpadech
Ammann Czech Republic a.s.	NM VOC, CO, CO ₂ , NO _x , SO _x , styren		Cr, Cu, Ni, Pb, PAU, Hg, xyleny, Zn
ČEZ, a.s., Elektrárna Poříčí	As, Cl, Cd, Ni, CO ₂ , NO _x , SO _x , PCDD+PCDF, PM ₁₀	As, F	azbest
KA – Contracting ČR s.r.o., Teplárna Náchod	CO ₂ , NO _x , SO _x	As	
ŠKODA auto a.s., závod Kvasiny	NM VOC		P, Cu, Ni, Zn

• NM VOC – nemethanové těkavé organické sloučeniny, PCDD – polychlorované dibenzo-p-dioxiny, PCDF – polychlorované dibenzofurany

PODNIKY SE ZAVEDENÝM SYSTÉMEM EMAS

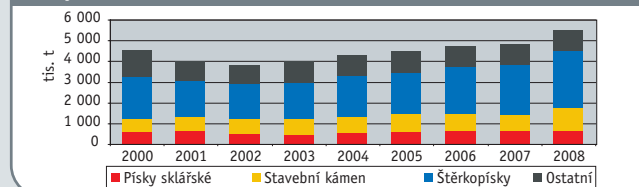
• Organizace se zavedeným systémem environmentálního managementu dle EMAS v Královéhradeckém kraji, 2008

Název organizace	Datum registrace	Sídlo organizace	Předmět činnosti
Bühler Motor, s.r.o.	7. 2. 2002	Hradec Králové	výroba elektronických a elektromechanických komponent

TĚŽBA

Největší podíl těžby v kraji zaujímají šterkopisky, jejichž těžba vzrostla v období 2002–2008 o 42,5 %. Klíčovými ložisky šterkopisků jsou lokality Pamětník, Plačice, Běleč nad Orlicí, Rašovice aj. V kategorii „ostatní“ je zahrnuta významnější těžba cihlářských surovin, doložiti a vápence. Těžba cihlářských surovin je soustředěna v Kostelci nad Orlicí.

• Vývoj těžby na území Královéhradeckého kraje [tis. t], 2000–2008 Zdroj: ČGS-Geofond

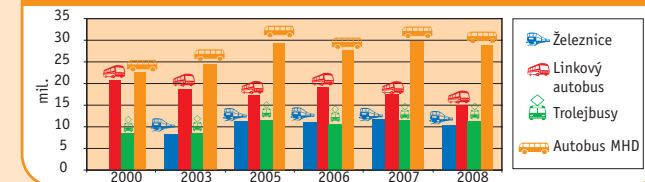

Doprava

CHARAKTERISTIKA DOPRAVY

Královéhradecký kraj má velmi dobré dopravní napojení na ostatní regiony ČR a významnou tranzitní funkci na alternativní spojnici (k dálnici D1) mezi Prahou a Ostravou (dálnice D11 a silnice I/35 na Olomouc, respektive I/11 na Šumperk a Bruntál). Dálniční spojení s Prahou – dálnice D11 byla v roce 2008 prodloužena o 2,7 km v jednom jízdním pruhu z Libišan do Praskačky, její dokončení do Hradce Králové však nadále brzdí vlastnické spory o pozemky. Další významnou silniční komunikací na území kraje je mezinárodní trasa E67 z Prahy přes Hradec Králové a Jaroměř do Polska. Nejfrekventovanější úseky silnic projíždí denně 15–25 tisíc vozidel. V hromadné osobní dopravě v kraji (mimo MHD) má významnou roli železnice (10,4 mil. cestujících v roce 2008, tj. cca 40 % přepravených cestujících). V nákladní dopravě (podobně jako ve většině krajů ČR) dominuje doprava silniční, která přepravila v roce 2008 téměř 23 mil. tun nákladu, tj. více než 90 % objemu celkově přepraveného nákladu.

• Počet přepravených osob jednotlivými druhy veřejné dopravy v Královéhradeckém kraji [mil.], 2000–2008, Zdroj: MD

• Množství přepraveného nákladu* v Královéhradeckém kraji [tis. tun], 2000, 2003, 2006, 2007, 2008, Zdroj: MD

	2000	2003	2006	2007	2008
Železnice	3 969,8	1 996,5	1 857,6	1 921,1	1 870,0
Silnice	20 769,1	21 293,1	24 635,7	25 141,5	22 720,4

* Jedná se o počet přepravených osob (resp. zboží) nezávisle na délce přepravy. Údaj byl vypočten jako součet přepravních objemů v rámci kraje a mezi kraji (přes hranice kraje).

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

Královéhradecký kraj patří mezi kraje s mírně nadprůměrnou automobilizací v rámci ČR. V roce 2008 zde dosáhla hodnoty 437 osobních vozidel na 1 000 obyv. (průměr ČR je 423 vozidel). Hustota sítě dopravních komunikací je mírně nad průměrem ČR, kraj disponuje 16 km dálnic.

• Hustota dopravní sítě v Královéhradeckém kraji [km, km.km⁻²], 2008 Zdroj: MD

	Délka komunikací v kraji (km)	Hustota dopravní sítě (km.km ⁻²)
Železnice	714	0,150
Silnice celkem	3 750	0,788
Silnice 1. třídy	437	0,092
Dálnice	16	0,003

EMISE Z DOPRAVY

Emisní zátěž z dopravy v Královéhradeckém kraji se dle měrných hodnot emisí na obyvatele a na km² pohybuje lehce pod průměrem ČR. Na území kraje se vyprodukuje cca 5 % celkových emisí znečišťujících látek z dopravy v ČR. Trend emisí CO₂ je mírně rostoucí, emise PM stagnují, u emisí NO_x a VOC dochází po roce 2005 k poklesu.

• Vývoj měrných emisí CO₂, NO_x, VOC a PM z motorové dopravy v Královéhradeckém kraji a v ČR [kg, obyv.⁻¹], 2005–2008, Zdroj: CDV

Rok/Emise	Královéhradecký kraj				ČR			
	CO ₂	NO _x	VOC	PM	CO ₂	NO _x	VOC	PM
2005	1 601	9,3	4,3	0,611	1 776	10,05	4,57	0,637
2006	1 626	8,7	3,9	0,595	1 804	9,46	4,11	0,622
2007	1 709	8,3	3,7	0,610	1 891	9,08	3,90	0,633
2008	1 666	7,7	3,2	0,577	1 833	8,41	3,32	0,597

• PM – prašné částice, VOC – těkavé organické látky